

Vtorek, četrtek in sobota izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k,
" pol leta 4 " — "
" četr " 2 " 20 "

Po pošti:

za vse leto 10 g. — k
" pol leta 5 " — "
" četr " 2 " 60 "

SLOVENSKI NAROD.

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Nevarne skušnje.

Nepotrebni vojni hrup se polaga; vsaj tako je soditi po novejših poročilih. Iz uradnih virov vedo dunajski časniki naznanjati, da je vsled berolinskih in parižkih poročil zgubila situacija ves nevarni značaj. Pruski kralj je neki preklical svoje dovoljenje, katero je bil dal princu Leopoldu, da namreč sme prevzeti španjsko krono, in pruski poslanec na pariškem dvoru je bajě cesarju Napoleonu v dolgi avdijenciji dal najmirnejša in spravedljivejša zagotovila. Tako vsaj povedajo največi dunajski listi. Tudi francoski že enako pišejo in „Constitutionnel“, ki je še pred kratkim hotel vojsko imeti po vsaki ceni, potolažil se je že toliko, da pravi, ka je vsled odpovedi princa Leopolda odpal vsak razlag vojskovana. Kdo bi mu rad ne privoščil, če se ošabni francoski list veseli „zarad mirnega izida in velike zmage, ki ni veljala niti kaplice krvi!“ (Glej pol. razgl.)

Pa na vse to ni mnogo dati. Kakor so časniki včeraj videli še vse črno, denes pa že svetleje, ravno tako lahko mogoče je, da nam jutri zopet malajo situacijo črno na črem. Nas tudi vprašanje: „Ali vojska ali mir“ denes ne zanimiva v prvi vrsti, kolikor tudi je vprašanje važno in imenitno.

Ako je francosko-pruskega vrešanja tudi res konec, dalo je vendar v kratkem času svojega obstanka samovladarjem in tistim, ki hočejo kaj tacega postati, jako nevaren izgled, česar nasledki bodo segali v daljno prihodnost. Kakor znano med vojskovanjem ne molčé samo „muze“, ampak tudi parlamenti in narodi. Posamezni zapoveljniki in kanoni zadušé javno pretresovanje javnih zadev: v vojnih časih narodi molčé, govoré le vladarji in njih vojskovodje, svetovalci in paronani. Če je bila vojna nevarnost res tolika, kakor se nam je opisovala, bilo je pričakovati, da bi se bile vse evropske države v vojsko vpletle, kajti toliko oblubljeni neutralnosti posameznih držav ni ravno slepo verovati. Hladnokrvno premišljeno je torej vsej Evropi žugala diktatura; manja ali veča, to že ne dela tolkega razločka. Svoboščine, na ktere si narodi toliko domišljajo, bile bi vsaj za čas vojske zginile, državna moč bi se bila po vseh državah zopet izročila samo eni osebi. Moč pa je sladka, in kdor jo enkrat ima v

rokah, on svoje roke ne odpre brez posebne sile. Vsi narodi brez razločka so zadnje dni stali v nevarnosti ne samo, da se bode njih kri in premoženje trtilo za neke dinastične muhe, ki nimajo z ljudskim blagorom ničesa opraviti — vsaj v dobrem pomenu ničesa opraviti —, ampak bili so celo v nevarnosti, da na blagu in krvi oškodovani zgubé še tisto trohico pravice in svoboščin, kar so jih od svojih gospodarjev dobili v časih, ko si gospodarji brez ljudstva niso vedeli več pomagati.

In kako so se narodi obnašali v očigled tej nevarnosti? Kolikor mogoče slabo. Da ne govorimo o Špancib, ki hoté po krvavih resolucijah in še krvavejših kraljevskih škušnjah pridobljeno svobodo pod vsakim kupom vreči ktemukoli odrasteku ktemekoli vladarske hiše v naročje, vidimo, da je Francoz prav malomarno poslušal na vladne glasove, ki so mu govorili o žaljeni francoski „gloire“ in bil pripravljen dati za to fantazmagorijo svojo kri, svoje premoženje in tisto malo svobode, kar je ima. Ravno tako na Nemškem! „Deutsche Ehre“ je bila že opravila svojo dolžnost: Nemci so bili pripravljeni pozabiti na tirane in v vojnem hrupu spustiti se na francoski narod, ki jira ni storil ničesar hudega. Dá celo vlada kakor bavarska, ki s Prusijo navadno ni v najboljem prijateljstvu, je pozabila na svoje posebne koristi in hotela pod nemško zastavo svojo kri prelit za tistega, ki je bode denes ali jutri vzel njeno samostojnost.

In pri nas v Avstriji? Dá, ko so bili v Krakovu v neki ljukni znašli noro nuno, ko so bili na ministerški naslonjač posadili nekaj omadeževanega ministra, takrat se je ljudstvo zbiralo, takrat so politična društva, takrat so srenjski zastopi naših glavnih mest peticionirali, protestirali in demonstrirali, kakor da bi država gorela na vseh oglih. Zdaj pa smo Cislajtanci, brez razločka, ali smo liberalci, ali klerikalci ali fevdalci, mirno po kavarnah, čitalnicah in kazinih čakali na najnovejše telegramme in smo sem in tje ugibaje gledali, ali se morebiti ne bode gospodu Beustu zljubilo zaplesti nas v vojsko, ki nas bi morala vse brez razločka v materialnem in svobodnostenem oziru nazaj potisniti za desetletja. V vsej napredovalni Avstriji je bil samo en cislajtanski poslanec, Horn v Presburgu, ki je govoril besedo, ki se dostuja sedanjim razmeram cis- in trans-

lajtanskim. Svojim volilcem je obljudil, da hoče v parlamentu interpelovati vlado in razložiti jej, da se za vojsko ne sme izdati niti en krajcar, dovoliti niti en vojak.

„S tem se mora — pravi Horn — javno mnenje izreči za to, da ljudstvo, dokler vojska ni sklenena, protestira proti njej, da se ne bode kri in blago v nevarnost stavilo za interes, ki nam nič mar. Ako hoče Ogerska imeti mir, ker ima bolj kakor katera druga država dosti zamujenega dohiteti, potem tudi ne sme vladu privoliti toliko sredstev za vojskovanje. Ako so narodi prepričani, da bi bila to krivična, dá celo nora vojska, potem ne smejo za njo na razpolaganje dajati svojega življenja in premoženja. Čem manj živimo v tako imenovanem oboroženem miru, čem manj vojakov delu odtegujemo, čem manj denarja nepotrebno tratimo, tem močnejši bomo.“

Tako bi imel govoriti vsak polnoleten državljan. A molčali so vsi klubu pravice za peticioniranje in zbiranje v zaprtih prostorih in pod milim nebom. Ljudstva so molčala, ko so bili na vagi najvažnejši interesi vseh narodov. Nekteri se od sedanjega ministerstva bojé reakcije; vsa znamenja kažejo po tem, da bi ministerstvu reakcija dišala. Zadnje dni se je vlada lahko na navedenem izgledu prepričala, da se takih narodov ni batí, ki se tako malo brigajo sami zase in za svoje pravice. Narodi se tudi ne bodo smeli pritožiti, da se jim je svoboda na tihem vzela. Sami sebi bodo imeli pripisovati, če se bodo necega jutra zbudili iz o mot nega s panja in če se jim bode za zajuter ponudila: reakcija z absolutizmom! In stvar bode za vlado tem nenevarnejša, ker enake žalostne skušnje delajo vlade vseh evropskih narodov, ker bi se utegnile kolikor toliko ravnati po teh skušnjah, in ker cislajtanska vlada vidi, da narodi — med seboj v vednem boji — ne vidijo ali ne porajtajo nevarnosti, ki jim proti vsem vklaplja!

Dramatične zadeve.

(Beseda naše mladini.) Po daljšem prehlijadi, ker Vam nijsem hotel kratiti prostora, tako potrebnega važnim volitvenim razgovorom, naj spregovorim.

Listek.

Slovenski plavičarji med turškimi roparji.

(Dalje.)

„Harambaše samega nisem več videl. Pač pa se je še enkrat vrnil njegov spremljavec, oni s kratko suknjo (der kurzrokete), ki mi je bil življenje oté, in nam je zapovedal, da moramo iti v kolibo, tam vleči se, čez glavo pokriti se s puščenim nam raztrganim plaščem in tako mirno ležati vsaj eno uro, pred dvema urama pa da ne smemo odpeljati se; ako se ne bi ravnali natanko po teh zaukazih, imeli bi sami sebi pripisovati, ko bi nas roparji izza grmovja postreljali. Če pa bomo ubogali, naj bomo čisto brez skrbi; on nam je s svojo častno besedo porok, da se nam ne bode zgodilo niti najmanjše kaj hudega. Na to je mojega življenja rešnik odšel, a ostali so trije roparji pred kolibo na straži. Od časa do časa so nam veleni: „šuti!“ (molči). Toda nisem dolgo tako ležal. Že v nekterih trenotkih se je bil vrnil oni mladi fantin z opisanim roparskim obrazom in mi je zaklical:

„Gazda, odlazi na polje!“ To mi je vzbudilo misel, ka so roparji sklenili vzeti me seboj in tirjati še več denarja odkupnine. Ta misel je bila tem bolj opravičena, ker sem se sam spominjal, da so bili pred dvema letoma roparji dva potujoča kupca ujeli, odpeljali in za nju tirjali 20.000 gold. odkupnine, ki bi se imela položiti na zaznamovan kraj. Tudi sem se v svojo tolažbo še spominjal, da se je bilo pametnim naredbam polkovnega zapoveljništva posrečilo, da je skoraj vso roparsko družad zalotilo, trgovca pa obo osvobodilo.

To premišljevanje vendar ni moglo pregnati mojih skrbi. Vstal sem in sem pripognen hotel zapustiti kolibo — pripognen zato, ker je bila koliba prenizka, da bi bil mogel po konci stati. Pri durih me zgrabi fantin za zavratnik, tako da sem že res mislil, ka me hoče pri tej priči zadaviti; toliko da sem ga mogel še vprašati, kaj hoče, da me tako davi, saj mu rad prostovoljno dám, kar bi se mu izljubilo. On obstane in opomni, da mi hoče zavratnik odpeti. Pri tem sem mu rad sam pomagal. Ko sem mu odvezani zavratnik stisnil v roke, ga je hitro skril v hlačnice in mi bežaje reče: „Odlazi natrag! Vesel da

sem se tako dober kup znebil poželjivega tatu, šel sem v kolibo, kjer sem se vlegel na star prostor, vendar sem ljuknjičasti plašč tako zasukal, da sem mogel na eno oko videti, kaj se okoli in nad menoj godi. Čečet ure sem opazil, da so se zadnji trije roparji drug za drugim pogubili v temno noč.

Res nas je slama pekla pod kožo, vendar smo celo uro tako ležali v kolibi, da se ni nobeden ganil in tudi nobeden ne besedice črnil. Ko je bila po naši sodbi prisojena nam ura pretekla — moral je biti polučre ure, ker se je začelo že daniti — smo vsi na enkrat vstali in smo zapustili kolibo. Pa nepopisljivi so obrazi, ktere so delali moji preplašeni hlapci, ko so se ozrli po splavi in opazili, da je izginil — vinski sod! Navadno se namreč v Zagrebu naloži vina, kolikor ga plavičarji potrebujejo za vse potovanje, doma pa se že preskrbē z rižem, fižoljem, špehom in drugimi vsakdanjimi potrebščinami. Kaj nam je bilo početi? Vse jedljivo so nam pobrali, še pip si nismo mogli natlačiti, ker je bil šel tobak z roparji na pot. Do Puzke smo imeli še pet ur in tú bi bili imeli čakati še eno uro. Ne, to ni bilo mogoče in hitro so bili hlapci priprav-

Oznanila:
Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " 2krat,
4 " " " 3krat.
večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 30 kr.

vorim zopet nekaj besed o dramatiki. Te vrstice vlejajo našej vrlej šolskej mladini, in za gotovo se na dejam, da ne bodo ostale glas vpijočega v puščavi, kakor je žalibog že ostala marsikteria dobra misel, ki se je sprožila v katerem naših slovenskih časopisov, temveč da se uresničijo želje, ktere hočem tukaj na kratko izreči. Kmalu bode končano šolsko leto, in za dva meseca razšla se bode naša mladina v razne kraje slovenske domovine, pozabivši ves trud in vse nadloge preteklega leta. Da je naša šolska mladina, kar jo je prave slovenske krvi, vneta za domačo reč, da po svojej moći tudi dejansko podpira narodni napredok tam, ker je to mogoče, to nam kaže posebno naša lepoznanstvena literatura, ktere važen podporni steber je ravno naša mladina in sicer v takej meri, da bi brez takoj mnogobrojne njene udeležbe morebiti marsiktero delo celo belega dne ne moglo zagledati. V kljub vsem neugodnim, celo nasprotnim razmeram, ki jih nahajamo na naših slovenskih učiliščih, moramo priznati, da klije dober naroden duh med našo šolsko mladino, ktera se je že čestokrat imenovala nada boljše prihodnosti slovenskega naroda. Gotovo je vse hvale vredno, da tako marljivo podpira naša mladina od marsikterega premožnega narodnjaka zanemarjeno lepoznanstveno literaturo, a tudi še drugače more ona brez posebnega truda mnogo storiti na drugem polji za narodni napredok, in za tako delavnost ponuja se jej najlepša prilika ravno v šolskih počitnicah. Že lansko leto so načravili naši vrlji dijaki semtretje glediške predstave v šolskih počitnicah in z njimi gotovo ne samo razveseljevali občinstvo, temveč tudi budili ljubezen za domačo reč, budili narodno zavednost.

In na tem polji ravno ima naša mladina najlepšo priliko v počitnicah dejansko delati za našo domačo reč. S temi vrsticami hotel bi vneti naše mladeniče, da se združujejo v ta namen, da v mnogih krajih in kolikrat je mogoče osnovljajo glediške predstave, sebi in sorojakom svojim v pošteno zabavo in v korist narodnega napredka. —

Da bi se zbudila ljubezen do gojenja mlade naše dramatike med našo mladino in da bi imeli osnovatelji tach predstav malo vodilo v rokah, po katerem bi se mogli ravnati, odločil je odbor dram. društva, da prepusti 100 iztisov „Priročne knjige za glediške dilettante, posebno za ravnatelje igrokazov ter prijatelje slovenske dramatike sploh“ učencem naših slovenskih učilišč in tudi višjih šol, po znižani ceni. V tej knjižici našli bodo na 172 straneh vse, kar je v ta namen treba vedeti, posebno pa še v članku: „Je li res težko, napraviti dilettantiško gledališče?“ Posebno na srce naj jim bodo položene besede na str. 65 in 66., ki govorijo ravno o tach predstavah, ktere so že napravljeni dijaki višjih in srednjih šol in o načinu, kako jih napravljati.

Na konci te knjižice nahaja se imenik slovenskih igrokazov, kar bode tako olajšalo izbiranje, v „Slov. Narodu“, „Novicah“ in „Jadranski Zariji“ pa je bil pred-

kratkem pregled vseh po dram. društvu izdanih igrokazov v „Slov. Taliji“, ki je posebno priporočati zarad tega, ker pri vsaki igri pové natanko, koliko predstavljajočih osob je treba. Sicer pa bode odbor dram. društva, oziroma tajništvo, rade volje odgovarjal, na vsako vprašanje ter nasvetoval najnovejše za take predstave pripravne igre. Nadejaje se, da bodo imele te vrstice vsaj nekoliko uspeha, sklepam svoj denašnji spis s presrečno željo, da bi kmalu kaj čuli o tacih predstavah. —

Mladina naša pa naj bude prepričana, da bode s takim ravnjanjem mnogo pripomogla k izobraževanju našega naroda, sebi pa naklonila hvaležnost vseh sorojakov in blago zavest, da pospešuje pa zvoje moći napredok narodne reči.

J. N.

D o p i s i .

Iz Ljubljane, 14. julija. ↔ [Izv. dop.] Dolgo je že, kar sem zadnjikrat pisal v političen časnik. Zgubil sem bil veselje do časnikarskega sodelovanja, ko sem videl, koliko ovir se je delalo vsacemu tacemu početju, ktero ni imelo kuma in patronov v Ljubljani. Tudi pri Vas se do zdaj nisem hotel oglasiti: žalilo me je še tisto zloveselje, ktero se je od dobro znane strani kazalo, ko je bil svoje dni prestal pridno in vestno vredovani celovski „Slovenec.“ Bal sem se, da bode tudi „Slov. Nar.“ zadela enaka osoda iz enakih razlogov in ker nisem hotel, da bi tudi name z nova padlo nekoliko tistega žalostnega veselja pri Vašem pogrebu, stal sem od daleč in opazoval. Če danes zopet poprimem za peró, ne obetam Vam, da bi Vam stalno dopisoval, ali da bi Vam sploh še kedaj pisal: samo eno stvar sem hotel razložiti Vašim bralcem, ki me že dolgo peče. Zadnji „Slov. Pravnik“ mi je besedo na jezik položil. In tem bolj mislim, da moje razlaganje ne bode nikogar žalilo, ker mi je povod za te vrstice dal sestave g. dr. Razlaga, ki je tudi v krogih ljubljanskih Slovencev na dobrem glasu. „Prišla je doba resnobnega delovanja za vse narode, ktero je dosti težje kakor samo zvajanje narodne zavesti s petjem. Vsi stanovi morajo skladno pripomagati, da se zboljšajo materijalne ali gmotne zadeve in da se doseže tista stopinja duševnega razvoja, ktere nahajamo pri naših prednjih narodih. Treba je torej skrbeti za potrebni naraščaj (nachwuchs) pravnikov, kterih na Slovenskem še vedno primanjkuje.“

Da, dá, dolgo že ni bila v slovenskem jeziku izrečena tako resnična beseda, kakor je ta: treba nam je skrbeti za potrebni naraščaj vseh strok! Dolgo let že opazujem slovensko gibanje, stokrat in več sem slišal izgovoriti od naših mož besedo: mladina je upanje boljše prihodnosti.“ A storilo se ni za mladino nič. Rastla je in doraščala, pomagala si naprej in ali utrujena prišla do vsakdanjega kruhka ali pa se pogu-

bila brez podpore v težavah vsakdanjega življenja. Marsiktero nadpolno glavico sem videl zadnjih dvajset let vstopati in izstopati iz tukajšne gimnazije, ali če se zdaj ozrem po praktičnem življenji, obhaja me vselej groza in obupnost. Najboljši del mladine se nam je pogubil, sam ne vém, kam je zginil. V literaturi so se pokazali prav lepi mladi delavci — zgubili so se, ker od naše strani niso našli ne le nobene podpore, ampak zaničljivo smo jih ovirali in prezirali.

Namestu da bi bili domače mlajše talente ljub ili in negovali: bali smo se jih in jih sovražili — ker bi nam ta ali oni morebiti otomnel našo lastno dozdevno literarno zvezdo. Nobeno mljaščo literarno početje ni našlo v Ljubljani zavetja; po Celovcu, Trstu, Gorici, Gradcu, Zagrebu, celo po Dunaji in drugod so si morali naši literati iskati stališča; a večidel njih dela niso mogla prinašati zaželenega sada, ker jim je bila — tuja zemlja neprimerna.

Naša vednost in literatura se je decentralizirala, kakor nikjer, zato pa kljubu lepim močem, ki jih imamo, ne more napredovati, kakor bi mogla. Celo materialno dobro podprtta „Matica“ toži zarad pomanjkanja rokopisov; nekoliko zato, ker tirja, da bi se pisalo po neki šabloni in pod nestrljivo cenzuro, nekoliko ker si iz malostnih ozirov noče ali ne vē poiskati delavcev, zlasti pa zato, ker osamljene moči pošajo, ker jim po manjkuje spodbujenja in združenega delovanja. Kar sem poznal mladih talentiranih moči, do zadnjega so jih iz Ljubljane eksilirali, ako pa se je vendar kdo v Ljubljano vtihotapil, postala je Ljubljana zanj — duševna Kapua. — Isto tako je v politiki. Odkar se je začel parlamentarizem, vedno vidimo iste osebe v deželaem zboru; zredili si nismo nobene nove moči, dá, edino, ki se je sama izredila, hoteli smo pahniti iz kranjskega zpora. In vendar ne bode največi optimist mogel trditi, da bi bil naš parlament tako izvrstno sestavljen, da bi nam ne trebalo novih delavcev.

Jaz sem naroden z dušo in telom, in to ne od včeraj. A pri vsem tem moram priznati žalostno istino, da ima v kranjskem deželnem zboru protinaronodna manjšina več duševnih moči, kakor narodna večina. Tako ne sme ostati, ako nam je res za narod in napredok. Jaz nikakor ne odobravam vsega, kar mladina stori v mladostnem ognji, ali od sebe je ne smemo phati, ne je žaliti in zaničevati, ampak podučiti, privaditi jo na skupno delovanje, podpirati jo v mladostnem delu, vabiti jo na pravo pot. Rojaki! pomislite si dobro besede g. Razlaga: „Treba je skrbeti za potrebni naraščaj!“

Iz Velikega, 10. julija. [Izv. dop.] Zadnji „Besednik“ se močno grozi na društvo „Trdnjava“ ter ga oštova, da je ono krivo slabemu izidu volitev in da tudi za tabor ne dela nič priprav. Ako stvari na dno pogledamo, zdi se nam, da je to samo agitacija zoper društvo, nikakor pa izraz resnične domoljubne prizadeve. Že od početka njegovega obstanka je skušala ena stranka temu društvu smrto rano vsekati, ter se je

ljeni, da se takoj odpeljemo. Ko sem jim razlagal nevarnost, ki bi nam po žuganji roparjev utegnila pretiti, vedeli so si hlapci hitro pomagati. Na oběh straneh splavi so naložili desko vrh deske in sicer tako visoko, da je bil največi med nami varen in podolnoma skrit za njimi, če je tudi po konci stal. Tako utrjeni smo odvesljali.

Res so nam bili roparji vse vzeli, vendar nismo bili tako revni, kakor sem sam mislil. Ko stopim v kolibo, opazim one tri steklenice dobre rozolije, za ktere sem bil harambašo opeharil, ko sem mu dal olja duhati. Čutil sem se jako oslabljenega in mislil sem, da me zarad prestanega strahu položi huda bolezni. Segel sem torej po edinem zdravilu, po rozoliji. Odprem eno steklenico in dasiravno nikdar ne pijem kake žgane pijače, tudi vina čisto malo, gotovo sem tu spil pol maslica rozolije na en požirek. Drugi dve steklenici sem dal hlapcem velé jim, naj trije pa trije spraznijo po eno steklenico, pa naj tudi bratovski med seboj pijačo razdelé, kar so tudi storili in steklenic spraznili, kakor da bi bil v zrak pogledal. Rozolija jih je pa tudi popolnoma razveselila in pregnala vse prestane

strahove; pa kaj bi ne, bila je najbolje vrste in vsaka steklenica skoraj polič velika. Jaz sem si prizadeval ohraniti jih pri dobrni volji, kajti tudi gledé mojih hlapcev sem se bal, da bi mi ne zboleli. Norce vganjajo smo ranjenemu mladeniču rano izprali in z oljem namazali in ker je dečko tožil in stokal, žugal sem mu kakor poprej roparski vodja, da mu glavo odsekam, ako ne bode molčal. Enakih šal smo napravili še več, toda se jih zdaj ne morem več spomniti.

Naposled sem pa vendar našega bivšega stražnika vprašal, kako je bilo mogoče, da so roparji prišli na splav in kako da nas ni poklical. Hlapec mi je blizo tako-le razlagal: „Na enkrat sem slišal blizu splavi veslati; torej sem vstal in sem šel na konec splavi gledat, od kod je veslanje. Mislil sem, da je kdo ribe lovil, kakor je sploh tukaj navada, s čolnici gori in doli voziti in ribariti. Oseb še nisem mogel razločevati, pač pa sem tje v črno noč vprašal, ali lovē ribe, na kar se mi je odgovorilo, dá! Med tem je prišel čolnici do splavi, nekdo je skočil tik mene na naše deske, me zgrabil za prsi in mi nanje nastavil sabljo žugaje, da me takoj prebode, če bi jaz le količaj zinil. Na to

me je potisnil k ognji, kjer sem se moral vseti na kovčeg in sem sedel, dokler ste se drugi zbudili.“

Jaz mu nisem mogel na to pripovest reči žal besede, ampak še pohvalil sem ga, češ da naj boga hvalimo, ka naš stražnik zarad temnote roparjev na prvem čolnici ni spoznal, kajti ko bi nas bil zbudil, bili bi se mi gotovo v bran postavili in bi bil zanesljivo eden ali drugi, če ne vsi zgubili življenje; zdaj smo si hvala bogu! ohranili vsaj slednje.

Vprašal sem tudi hlapce, kaj so si mislili, ko so roparje zagledali. Rekli so mi, da so se jako preplašili mislē, da nas bodo vse brez razločka pomorili; da so se po vsem telesu tresli, in da se niso mogli toliko časa pomiriti, dokler niso pili moje rozolije. Tudi sem jih baral, zakaj so tako zavpili in na tla popadali, ko je harambaš svoj meč nad mojo glavo zavijtel. Zveste duše so mi odgovorile, da zato, ker me radi imajo in ker sem se jim smilil; tudi so se bali, da bodo roparji tudi vse hlapce poklali, kader bodo eukrat mene umorili. Zaukazal sem še svojim ljudem, da naj ne delajo nikakoršnega hruma, dokler se ne bomo vedeli čisto varne.

(Dalje prih.)

poganjala za to, da bi se konšt. kat. društvu podalo kot da ste ga zmirjali ničarja, ki ima od vseh potrebo, v naročje. Ker ta predlog pri večini ni našel podpore, mi je nek ud (ako gospoda želi, služim z imenom) prav odkritosrčno odkril, da namerava omenjena stranka iz slov. društva napraviti spako — ne vem, kako bi drugače prevodil besedo „Scheinverein.“ Vkljub zunanjim in notranjim nasprotnikom se je društvo vendar ohrnalo, da celo narastlo.

Ko se po ravni poti ni dalo podreti, skuša se blagi namen doseči s podtikanjem smešnih trdil. „Trdnjava je kriva! Trdnjava je zamudila!! to je ono društvo, ki je že v velikonočnih praznikih sklicalo shod v posvetovanje zastran volitev; ono je vabilo k shodu v Bistrico, v Bače. A ravno tistih gospodov nismo pri shodu zagledali, ki društvo nemarnost očitajo. Da je „Trdnjava“ prizadevala si najti sposobnih kandidatov, ne dá se tajiti. Za beljaški vol. okraj je htela Puhera za kandidata postaviti. Ona stranka ga je zavrgla in grofa Wagensberga postavila. Grof Wagensberg ni dobil nobenega glasu, in za Puhera vkljub temu, da za njegovo kandidaturo nijeden se ni poganjal, je glasovalo okoli 20 volilcev. Prosili so se udje kat. društva, da ono za velikovški okraj nobenega ne nasvetuje — te prošnji se ni ustreglo. Wajsenberčani in Grebinčani bi dali svojih glasov slov. od „Trdnjave“ postavljenim kandidatom, ko ne bi na tistem listu bili priporočeni, ko fevdalci. Celo večina narodne duhovščine se ne vjema z enostranskim postopanjem kat. društva. Ko se je vabilo k posvetovanju o taboru 6. julija razposlalo, dobili smo od grozečih se gospodov odgovor, da ne morejo priti — nekteri so celo pristavili, da imajo šolske službe — kaj tudi v nedeljah? Konečno imam naznaniti, da se po sklepu društva odbora v zvezi z domoljubi v junske dolini sklice tabor 31. julija v Bistrico, pri katerem se ima o sledečih točkah posvetovati:

1) Ali bi se ne dalo po postavni poti doseči, da bi Slovenci posebej volili svoje zastopnike, in da bi Slovenci imeli svoj deželnini zbor.

2) Kaj je storiti, da se ravnopravnost v kancijah in šolah uresniči.

3) Kako bi se dala plačila po postavni poti zmanjšati in kmečkemu stanu na noge pomagati.

Poziv se razglasil potem, ko se vrne prošnja za dovoljenje.

A. P.

Iz Kanala, 13. julija. [Poslano.] (Ostančiči po volitvi našim mameškom.)

Cantaremo, beveremo,
Rideremo come pazzi."

S tem upanjem so se 10. t. m. ob 5zjutraj odpeljali iz Kanala trije imenitni možaki, da agitirajo v Gorici proti narodni stranki. Eden njihovih navadnih kompanionov pa je že na vsezgodaj pri „siori comari“ naznani, kako bodo vse mize zvečer mokre slastne pihače v zasmeh propadle narodne stranke. — Pa niso ne peli ne pili, niti se smijali, ampak poskrili so se po slavni naši zwagi kakor oblite kokoši, in vsak je posebej čuhal svojo jezo.

No, gospod župan, zdaj ste se pa morda do čistega prepričali, da niste še netak mogočen paša, ktere mu bi se moralno naše ljudstvo nepogojno klanjati. Težko se motimo, če rečemo, da ste najbrže Vi g. c. k. glavarju ponujali poslanstvo, kakor bi ga bili od svojih podložnih ovčic že v rokah imeli. Zdaj se pa obrišite, in zapomnite si to dobro za prihodnje dni, da Vam ni treba v reči Vašega nosa vtikati, ki Vas nič ne zadevajo.

Vi pa g. prebistri c. k. uradnik, glejte, da se v Vaši glavi prej malo zvedri, predno hočete drugim svestovati. Kje ste se pa Vi omike in spodbognega obnašanja učili? Je li to podobno c. k. uradniku, na ulici grditi in zasramovati naša novoizvoljena poštana poslanca? Se ne pravi to narod ščuvati, med katerim se živi? C. k. uradnik bi moral pač malo bolje vedeti, kako naj se vsej postave spoštujejo, če ste že s tako debelo sekiro otesani. In taki ljudje hočajo pri nas representirati inteligencijo? Pojte v Rezijo!

Ia Vi g. grozjan posestnik iz onega kraja, čujte tudi majhno podučilo; nad rodoljubom, ki se je poganjal za narodna kandidata, se niste mogli drugači znesti,

kot da ste ga zmirjali ničarja, ki ima od vseh potrebo, da naj bi molčal o teh zadevah. Ali mar ne veste, da pametna beseda lepo mesto najde, naj jo izreče kdor hoče? Najzadnja je pa ta, bahati se z bogastvom in očitati sočloveku ubožnost; najmanj bi šlo pa to Vam, ki bi morali paziti, da si ohranite vsaj pot prost, po kateri hodite. Pojdite in denite enkrat uho na uradniški boben, in čutili bodete, kakó se mu že vsaka žilica trese, da zapoje očitno pesmico o velikosti Vašega imetja. Za takrat si pa hočemo prihraniti piškav groš, da vkljupo vsaj kak razbit lonec od Vašega groznega posetva. Vaše bogastvo v glavi je tudi že davno na boben prišlo pri ljudeh. Bogu bi imeli hvaliti, če Vas drugi pri miru pustijo, ne pa delati zdražbe med mirnim ljudstvom.

G. exžupan Ročinski, nemojte za Vaše dobro nikdar pozabiti, kako se Vam je agitiranje 10. t. m. v Gorici proti narodni stranki sponeslo. Sicer, „si hitacuerint, lapides clamabunt.“ Da, kamnje bi se moralno smejati Vašemu žlobudranju, če bi se mladi fantiči ne bili. Tudi Vaš sedanji naslednik kaže, da bode velikega mojstra vredni učenec.

Zdaj pa še nekaj, gospodje, ne hodite, kakor onkrat, v tihi sobo v Ročinj konferirat, kaj bi bilo storiti proti takim dopisom; proti resnici ni orožja. Bodite rabi pametni in ne črtite rod, izmed ktere sta izšli, in med katerim živite.

Politični razgled.

Iz Prage se naznanja, da se v pruski Šleziji že vojaki koncentrirajo. — „Pokrok“ pravi, da pride do revolucije, ko bi se primerila vojska. In kakor nalašč je v Trstu isti dan počila petarda pred c. kr. namestnijo, ki pa ni škode napravila.

Na moravskem hoče ustavoverna večina deželnega zborna zavreči volitvi dveh deklarantov — razlogov pač menda drugih ne bode imela, nego da sta izvoljena pač — deklaranta.

Vogarskem zboru je vlada na Hornovo interpellacijo odgovorila, da Beust dela za ohranjenje miru in da bodo skupno vlado vodili pri vsem le avstrijski interesu. Horn seveda s takim ničivim odgovorom ni bil zadovoljen, pač pa zbornica!

Stvari so se hitro zasukale. Po zadnjih sporocilih iz pruskega dvora je vojska toliko kakor gotova. Posebna izdaja „Nd. A. Ztg.“ naznanja, da pruski kralj ni hotel sprejeti francoskega poročnika Benedetija in da mu je dal povedati, da „njegovo veličastvo nima ničesa poročati njegovi ekselenci.“ Omenjeni list pripoveduje, da je Benedeti navade diplomatičnega občevanja tako da leč v nemar pustil, da je hotel kralja na sprehodu interpelirati in po vsej sili dobiti od njega še posebnih pojasnil. Telegrami is Berolina poročajo, da je francoska vlada tirjala, naj pruski kralj še posebno pismo piše francoskemu cesarju in naj svoje dosedanje ravnanje opraviči. Če je temu res tako, potem ni čudno, da pruski kralj ni hotel ničesa več silšati od predznega Franca. Potem pa so tudi pretrgani vsi dogovori in vojsko imamo pred duri. Ako se pomisli, da je španjska vlada oficijelno na francoskem dvoru preklicala hohencolernsko kandidaturo, da je nadalje princ Leopold sam oporekel svoje oblube dane španski vladi, da je konečno pruski kralj oddal dovoljna pojasnila, potem pač ni dvomiti, da hoče Napoleon vojsko imeti in da bode razlogov toliko časa iskal, da vojsko tudi najde. Vsi pruski časniki so zadovoljni s kraljevim vedenjem in polni nezadovoljnosti zarad razdaljivega postopanja francoskega.

Prusija in Francija se pridno oborožuje. Prusija napravlja na Badenskem okopan tabor za 25000 mož. Pruski listi pravijo, da mora Strassburg zopet nemšk postati. Na Francozkom imajo nektere polke že tako v redu, da jih lahko denes pošlje na bojišče. Tudi druga armada je v redu. Vsi odpustniki so sklicani. Ko se vname vojska, bode vlada v kamori tirjala milijardo posojila.

Bavarska vlada je na francosko vprašanje, s kom bi se Bavarska v vojnem slučaju zedinila, odgovorila, da sicer za zdaj še ni nič odločenega, da pa

vlada že lahko zdaj zagotovljena, da se bavarsko ljudstvo in kralj ne boda ločila od druge Nemčije. Po drugi verziji je odgovor glasil: „vojska bode našla Nemčijo složno“.

Francoška posada pojde po naznanilih „Gaz. di Torino“ iz papeževih dežel. Tam bi imele ostati le dve kompaniji pešev, 1 kompanija topničarjev in 1 sekcija ženjskih vojakov.

Francoški minister zunajnih zadev je predložil zbornicam odpoved princa Leopolda. Za drugo je reklo, da dogovori s Prusijo še tekó in da se torej o tem ne govori. V postavodajnem zboru so hoteli nekteri grajati počasnost ministerstva, češ da nočejo dalje biti Prusiji za igračo.

Tudi telegraf iz Rima pridno dela. Tako bemo, da je konciljska opozicija sklenila, da hoče priznati papežev nezmotljivost v verskih zadevah, a ne v zadevah morale, ker bi se potem nezmotljivost lahko raztegnila tudi na posvetne stvari. — Drug telegram pravi: Pri poskušnjem glasovanju je glasovalo 451 za nezmotljivost, 88 proti njej, 62 pogojno za nezmotljivost. Schwarzenberg in Rauscher sta proti glasovala.

Razne stvari.

* (Mariborski vladika) se je včeraj zvečer vrnil in Rima domu. Iz Nabrezine si je po telegrafni poti prepovedal vsakojak svečan sprejem. Graški škof se je, kakor slišimo — vrnil že predvčerajnjim svojo rezidenco.

* (Osnovni odbor) konservativnega društva v Mariboru je razposlal sledeči poziv: „Gledaje na mnogotere resne tirjatve našega katoljškega prebivalstva, braniti ino pospeševati katoljško-konservativne zadeve v cerkvenem, državljanškem in družinskom obziru“ se je v ta namen v tukajšnjem političnem okrogu „Katoljško konservativno društvo“ z sedežem v Mariboru osnovalo. Da se vsled potrjenja vis. c. k. namestnije ddo. 6. junija 1870, št. 6453, zamore društvo vstanoviti, se vsi katoljško-konservativni možje mesta in okroga Mariborskoga, kojim je cerkev, vlada in rodbina na srcu, v prvi zbor v nedeljo 17. julija t. l. ob 4 popoldne v hiši grofa Ferdinand-a Brandisa v Mariboru vladljivo vabijo. Vse za vero, cesarja in dom.“

* (Od vladike Strossmayerja) je dobila metliška čitalnica sledeči odgovor na svojo adreso: „Velešovana Gospodo! Od srca Vam hvala na Vašoj odanosti, na Vašem povjerjuju. Bog da blagoslov Vas i čestiti narod slovenski! Preporučujem Vam se v daljnju ljubav in prijateljstvo, ostajem v Rimu pri s. Jerolimu slovinskem na dan naših sv. apostolov god. 1870 vzdva Vam vdani Strossmayer l. r. biskup.“

* (Ljubljansko mesto in kranjski deželni odbor) bodeta imela 22. t. m. obravnavo pred državno sodnijo na Dunaji. Deželni odbor je ljubljanskemu magistratu žugal z eksekucijo, ker magistrat ni hotel plačati stroškov za mestne reveže, ki so se prehranjevali v deželnem bolnišči. Magistrat je šel s svojo pritožbo pred državno sodnijo. Brati je, da bode deželni odbor zastopal g. dr. Costa, magistrat pa župan dr. Suppan.

* (Dr. Tomána) je žalil res naprej čutil hudo dolgo bolezen svojo, zarad ktere se je v poslednjih volitvah odločeno odpovedal vsakovnemu poslanstvu za zdaj. Da bralci naši resnico izvedo, kako da gre velezasluženemu našemu ljubljencu, naj jim iz prijateljskega njegovega pisma prepišemo sledeče vrstice, ki nam jih je pisal iz Rodau-a, kake 2 uri od Dunaja: „Jaz sem še zmirom večidel v postelji. V pondeljek (4. dan t. m.) so me ležé iz Beča sem pripeljali, in zdaj me lepše dni na zrak nosijo; ali moja moč, moje zdravje se neče pravrniti uazaj. Če bode šlo redno, budem v 1½ ali 2 mesecih še le mogel „mirno“ po „ravnem“ hoditi. To je resnica o moji bolezni, ne pa druge čenčarije duajskega časnika, ki me enkrat „zgubljenega“, enkrat „zdravega ozanjujejo.“ Nov.“

* (Gradcu) se je prepovedal tudi drugi javni shod, ki je imel namen ljudi v veliki množini pripraviti k izstopu iz katoliške cerkve.

* (Iz Kastve) piše „narodnjak“ v ljubljanske Novice o volitvah: „Danes okoli pol dveh popoldne zagrmeli so možnarji, ki so naznajali sijajno zmago narodnjakov proti lahonstvu in birokraciji pri volitvi poslancev na Volovskem za Porečki zbor. Izvoljena sta dva Slovence, poštena boritelja za vero, dom, cesarja. Skoraj enoglasne je bil izbran naš mnogospštovani glavar g. Anton Rubesa. Dobil je tudi večino glasov naš po časopisih priporočani posestnik g. France Marot. Agitacija renegata Ondračeka za pl. Clesius-a v Čičeriji pa ni onega zaželenega cilja dosegla, katerga so se nadejali nekteri činovniki. Navdušeno so za c. kr. okrajnega glavarja pl. Clesius-a zaslepljeni Jelšanci glasovali; ali ni jih zameriti — ?! — vsaj se po lepih izgledih in priporočilih trgovca, oširja in ob enem tudi učitelja Pirca, kakor tudi hvale vrednega redovništva ježelskega ravnajo. Gospoda! Ali Vas ne veže sveta dolžnost, podučevati nevedne in skrbeti za bolje stanje svojega naroda? To je zdaj Vaša edina glorijska, da ste se prikupili pl. Clesius-u! Slavno so se pa naši Kastavci pri volitvi obnesli. Oni se niso bali zamere Clesiusove, akoravno jim zmirom žandarje ponuja; glasovali so, kakor postava veleva, brez strahu po svoji vesti in svojem prepričanju. — Pokazali so tudi v celej Liburniji res hvale vredni redovniki svojo neodvisnost pl. Clesius-u, in marljivo podučevali nevedno ljudstvo v volitvenih zadevah. Kaplana g. Dubrovč iz Zvoneče in Rukovški g. Kraljič pa sta v volitveni dvorani volilcem razjasnila stvar, da noben hlapec dvema gospodarjem služiti ne more; zato naj nikakor ne volijo činovnikov (uradnikov), ampak narodnjake ljudstvu dobro znane. Živeli tedaj Liburniški redovniki, živeli Kastavci, živela pa tudi poslanca g. Rubeša in g. Marota! Nadejamo se od vaj krepkega delovanja za narod naš. Vam pa pl. Clesius z Vašim agitatorjem Ondračekom nasvetujemo, da na hudo jezo popijeta kozarec mrzle vode.

* (Nova zbirka postav) v slovenskem jeziku v mali obliki, kakor je Mancova nemška, bi za Slovence koristna bila, — piše Razlagov „Pravnik“ — ker je posameznim pravnikom in županom težko priti do teh postav, ki se nahajajo v 21 tečajih državnega zakonika in deželno-vladnih listov. Ko bi se oglasilo zadostno število naročnikov, bi menda skrb vredovanja in popravljanja dotednih prestav prevzel g. Matevž Cigale na Dunaju, in c. kr. državna ali zasebna tiskarnica s pripomočjo katerga založnika bi opravila natis. Besedo postav mora vsak pri rokah imeti, kdor se jih hoče naučiti, in pri dejanski rabi bi se poslovanje izdatno

olajšalo sodnikom, županom in sploh državljanom, ktere ta reč zadeva. Ker bodo tudi slovenski pravoslovci to zbirko potrebovali, se utegne do tisoč izpisov koj razprodati in ker bi se v nju le jemale potrebnište postave, bi tudi gledé na ceno lehko obče pristopna bila.

* (Naš rojak gosp. Janez Papež) dosedaj suplent na deželni viši realki v Gradcu, je imenovan za vodjo deželne meščanske šole, čije prvi tečaj se bude odprl 1. okt. v Hartbergu. Tako smo zopet enkrat mi nemikani in zaostali Slovenci v eksil spustili izvrstno moč, za ktero na slovenskih tleh ni bilo prostora. Tako skrbimo mi za naš naraščaj!

* (Glas iz Kranjske v državopravnih zadevah). V zadnjih „Nov.“ beremo: „Če bode, kakor se od več strani sliši, prihodnji državni zbor spet le to, kar je bil rajnki „reichsrath“, in bi prvi posel prihodnjim deželnim zborom le bil to, da bi v delegacije volil poslance, kakor ogersko ministerstvo hoče in že komaj čaka, pač noben deželni zbor, ki je nasprotnik sedaj vladajočemu centralizmu, ne more poslancev poslati v tak „reichsrath.“ Pri tej priliki citirajo „Novice“ kot svoje mnenje one stavke dunajske „Reforme“, ktere smo mi navedli v II. članku „Po volitvah.“ —

= („Zgodna Danica“) piše v svojem 25. listu: „V Trebnji (sic!), kakor naznana kažejo, bode namesto dr. Tomana voljen gosp. J. Vehovec, župan v Žužemberku, ki ga vsi hvalijo(!), da je prav pošten in moder(!) mož.“ Iz zanesljivega vira se nam poroča, da je taisti g. Vehovec kratko pred volitvami v velikem društvu klasičen izrek izustil, kakor se pravemu modrijanu pristoji, namreč: Kader sem pisan, sem Slovenec, kader sem pa trezen, sem pa nemškutar! — Vsled tega so vsi národní volilci, med katerimi tudi duhovniki, rekli, da Vehovec ne volijo na noben način, ne, ako bi ga sam sv. oče papež priporočali. — Gosp. Vehovec, sic er časti vreden mož, ne bere niti ne drži nobenega slovenskega časnika, njegov „leiborgan“ je „Gemeindezeitung“, kjer najrajše članke „vom Kampfe gegen die Pfaffenerrschaft“ študira. Poznamo nekega národnego (?) poslanca na Dolenjskem, ki ima enaki okus, kar se časnikarstva tiče. — „Zgod. Danico“ pa prosimo, da naj še kaj tacih modrih mož naznani, da bomo vsaj počasi vse modrijane kranjske dežele poznali. —

Listnica vredništva.
G. N . . . 1 v Metl.: Popisa novomeške volitve nismo dobili niti od g. T . . , niti nam ga je dal g. dr. Z . . . , niti nam je došel od drugod, torej pri naši najbolji volji ne more priti na vrsto. Sicer pa z rokopisi nikakor nismo toliko obloženi, da bi poslane stvari morale dolgo čakati, predno pridejo na vrsto. Priporočamo se Vam! — G. J. K., kapl. v B.: O takih stvareh ni govoriti, ker pod vsakim klobukom tiči druga misel. — G. A. B. + C.: Nam bode kako ustrezeno: poletni čas je našim navadnim podpornikom menda roke v naročje požil.

Dunajska borsa 15. julija.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	55 fl. — kr.
5% metalike z obresti v maji in nov.	— " — "
Enotni drž. dolg v srebru . . .	64 " 30 "
1860 drž. posojilo . . .	90 " — "
Akcije narod. banke . . .	677 " — "
Kreditne akcije . . .	221 " — "
London . . .	125 " 75 "
Srebro . . .	128 " 25 "
Napol . . .	10 " 22 "

(1) Živila Slovenija!!

[REDAKCIJA] Ravnokar sem odprl svojo krčmo na velikem trgu hiš. št. 310 v Ljubljani. Napis je:

,Gostilnica pri SOKOLU“.

Vabim tedaj vse narodnjake in rodoljube, obljubovaje jim dobro postrežbo z izvrstno kuho in pijačo. Kar čitanje časnikov tiče, se nahajajo skoraj da ne vsi, se vé da, izključljivo slovenski.

Na zdravje!!

Jakob Mehlé,
národní krčmar.

Valvazor

,Ehre des Herzogthums Krain.“

Ta zdaj že redko najti knjiga 4 folio - zvezke s podobami od 1. 1699, je za 40 gld. na prodaj pri **Paul Halm**-ovi bukveprodajalnici (büchergeschäft) na Dunaju. (6)

Epileptični krc (božjast)

pismeno zdravi specijalni zdravnik za božjast doktor **O. Killisch** v Berolini.
zdaj: Louisenstrasse 45. — Ozdravil jih je že nad sto. (29)

Igrače in društvene igre.

Skrbljeno je za vsako dete, mlado in staro, bogato in revno. V Beči ni druge kupčije, kjer bi bil tako razen izbor in bi se tako ceno prodajalo. Razne zanimive znanostne igre za šolarje, in ogromna izbirka novih zanimivih družabnih iger za otroke vseh starosti i. t. d.

Nekoliko tehiger:

Krasno oblecene punčike, po kr. 80, 50, 80, gl. : 1, 2, 3, 4. Neoblecene punčike, po kr. : 10, 20, 30, 40, 50, 80, gl. : 1, 2. Mehanične tekajoče punčike z glasom in gibljivo glavo, rokami in nogami, po kr. : 70, 90, gl. : 1.20. Loterije in tombole po 20, 30, 50, 80 kr. Kladiivo in zvon, kr. : 10, 20, 30. Domino, po 20, 30, 50, 80 kr. Šah, fino, s figurami, gl. : 1.80, 1.50, 2. Kegiji, po 10, 20, 40, 60, 80 kr. Nagajive igre, po 20, 30, 40, 60, 80, kr., 1 gl. Gradbene omarice, po 20, 40, 60, 80 kr., 1, 1.50, 3 gl. Kubus-igre, po 30, 60, 70, 90 kr., 1.20, 2 gl. Risarsti aparati, kr. : 30, 60, 90. Kasete za delo, kr. : 60, 80, gl. : 1, 1.50, 2. Piano, po 1.50, 2, 3, 4. Pozavne, trompete, bobni, vijoline, gitare, melodiji, dude, harmonike, cimbale in drugi instrumenti, jasto cenó. Igrače za nespametne otroke iz lesa in kavčuka, po 15, 20, 30, 50 kr. Razne živali na mehu, po 5, 10, 20 kr. — 1 gl. Živali čisto naravno delane, 50 kr., 1--2 gl. Druge igre, 1000černe izbirke, 10 kr. — 4 gl. Družabne igre po 30, 50 kr., 2 gl.

Mnogo drugih iger, ki jih ni moč imenovati, dobivajo se po tej ceni edino v podpisani zalogi. Zapisniki cene, ki so vsi jako zanimivi, razposiljajo se gratis. (13)

Krasobazar, A. Friedmann na Dunaji Praterstrasse Nr. 26.